

ΙΣΤΑ

*Τῷ Κυρίῳ Νικολαῷ Π. Λοβερμπε
Καθηγ. τῆς Γυμνασίᾳ Β2*

ΦΑΤ

ΤΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΑΝΑΚΟΜΙΔΗΝ

ΤΩΝ ΟΣΤΩΝ

ΑΔΑΜΑΝΤΙΟΥ ΚΟΡΑΗ

ΑΠΟ ΠΑΡΙΣΙΩΝ ΕΙΣ ΑΘΗΝΑΣ

Τῆ ΟΓΔΟῦ ΑΠΡΙΛΙΟΥ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1877

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΗΣΙ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΗΣ ΦΙΛΟΚΑΛΙΑΣ

26 — ΟΔΟΣ ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ — 26

1877

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

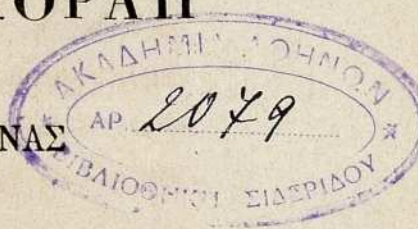
Ba

ΤΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΑΝΑΚΟΜΙΔΗΝ

ΤΩΝ ΟΣΤΩΝ

ΑΔΑΜΑΝΤΙΟΥ ΚΟΡΑΗ

ΑΠΟ ΠΑΡΙΣΙΩΝ ΕΙΣ ΑΘΗΝΑΣ

ΤΗ ΟΓΔΩΗ ΑΠΡΙΛΙΟΥ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1877

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΗΣΙ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΗΣ ΦΙΛΟΚΑΛΙΑΣ

26 — ΟΔΟΣ ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ — 26

1877

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΝ

ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΝ

ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΝ

ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

Δὲν εἶχεν εἰσέτι παρέλθει ἔτος ἀφ' ἧς ἐτελέ-
σθησαν τὰ ἀποκαλυπτήρια τοῦ ἀνδριάντος τοῦ
Κοραῆ, καὶ αἱ Ἀθηναὶ ἐώρτασαν πανδήμως τὴν
ἀνακομιδὴν τῶν λειψάνων αὐτοῦ ὡς ἐθνικὸν συμ-
πλήρωμα τῆς κατ' ἐξοχὴν ἀκαδημαϊκῆς ἐκείνης
τελετῆς.

Σκοποῦντες δὲ νὰ προτάξωμεν τῆς δημοσιεύ-
σεως τῶν ἐπὶ τῇ ἀνακομιδῇ λόγων σύντομον ἀφή-
γησιν τῶν κατ' αὐτὴν ἐν γένει, ἀναγκαῖον νομί-
ζομεν νὰ ὑπομνήσωμεν, ὅτι τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ
εὐσεβοῦς καθήκοντος τοῦ ἡμετέρου ἔθνους πρὸς
τὸν ἀοίδιμον ἄνδρα ἀνεδέξαντο τῇ προτροπῇ τοῦ
ἐν Λονδίῳ συμπολίτου καὶ φίλου αὐτοῦ Κ. Εὐ-
στρατίου Ῥάλλη οἱ ἐν Μασσαλία Ἕλληνες, οἵτι-
νες κατήρτισαν κεντρικὴν ἐπιτροπὴν ἐκ τῶν ΚΚ.
Σ. Ζαφειροπούλου προέδρου, Α. Ῥάλλη, Λ. Ἀργέν-
τη, Μ. Μελλᾶ καὶ Ι. Βελισσαρίου. Οὗτοι δὲ συσκε-
ψάμενοι ἐθεώρησαν ὡς καταλληλοτάτον τῆς ἐκ-
δηλώσεως τῆς ἐθνικῆς εὐγνωμοσύνης τρόπον, τὴν
ἔγερσιν ἀνδριάντος καὶ μνημείου καὶ τὴν περισύ-
ναξιν καὶ ἀνατύπωσιν τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ
καὶ ἀνέθεντο τὴν ἐκτέλεσιν τούτων εἰς ἐπιτροπὴν
ἐν Ἀθήναις συγκειμένην ἐκ τῶν ΚΚ. Μ. Ῥενιέρη,

Λ. Μελά, Α. Κοντοσταύλου, Γ. Σκουζέ και Ε. Χαριλάου.

Και πώς μὲν ἐξεπλήρωσεν αὕτη τὴν ἀνατεθει-
σαν αὐτῇ περὶ ἀνεγέρσεως ἀνδριάντος φροντίδα
δύναται τις νὰ ἴδῃ ἐν τῷ φυλλαδίῳ τῶν ἀποκα-
λυπτηρίων, ὃ ἐδημοσιεύθη τὸ προηγούμενον ἔτος
καὶ περιέχει τοὺς λόγους τοῦ Κ. Κοντοσταύλου
καὶ Κοκκίνου καὶ σύντομον ἀφήγησιν τῶν κατὰ
τὴν τελετὴν ἐκείνην γενομένων.

Περὶ τὸν αὐτὸν δὲ καιρὸν ἢ ἐν Ἀθήναις ἐπιτρο-
πὴ ἀνέθετο τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ μνημείου τοῦ Κο-
ραῆ κατὰ τὸ σχέδιον τοῦ Κ. Letz, νομαρχιακοῦ
ἀρχιτέκτονος τοῦ νομοῦ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Ρόδα-
νοῦ τῷ Ἑλληνι γλύπτῳ Κ. Βραύτῳ. Ὅτε δὲ σχε-
δὸν συνετελέσθη τὸ ἔργον τοῦτο, ἢ ἐν Μασσαλία
ἐπιτροπὴ λαβοῦσα τὴν τῆς ἀνακομιδῆς ἄδειαν
παρὰ τῆς γαλλικῆς κυβερνήσεως, ἀνέθετο τῷ Κ.
Μαρίνῳ Βεργωτῇ διδάσκοντι ἐκεῖσε τὴν ἑλληνικὴν
γλῶσσαν καὶ φιλολογίαν νὰ μετακομίσῃ εἰς τὴν
Ἑλλάδα τὰ λείψανα τοῦ ἀοιδίου· οὗτος δὲ πα-
ραλαβὼν κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθμὸν 1133 ἄδειαν τῆς
24^{ης} Φεβρουαρίου 1877 τῆς ἀστυνομίας τῶν Πα-
ρισίων καὶ τὴν ἐπίσημον πιστοποιήσιν τοῦ ἐπι-
στάτου τοῦ νεκροταφείου *Montparnasse* τὰ ὅστ' α
ταῦτα τοῦ μεγάλου τούτου Ἕλληνος μετέφερεν
αὐτὰ διὰ Μασσαλίας εἰς Πειραιᾶ, ὅπου καὶ ἀφί-

κετο τῆ 16^η Μαρτίου. Ἄμα δὲ τῆ εἰσόδῳ τοῦ ἀτμοπλοίου εἰς τὸν λιμένα πάντα τὰ ἐν Πειραιεῖ πλοῖα ὑψωσαν, κατὰ τὸ πρόγραμμα, πενήμιως τὴν σημαίαν καὶ οἱ ναῦται παρετάχθησαν ἐπὶ τῶν κεραιῶν. Εὐθὺς δὲ ἡ ἐπιτροπὴ συνοδευομένη ὑπὸ τοῦ Νομάρχου Ἀττικῆς Κ. Παππαηλιοπούλου καὶ τοῦ λιμενάρχου Πειραιῶς Κ. Κουτσούκου εἰσῆλθεν εἰς τὸ ἀτμόπλοιον, καὶ παραλαβοῦσα τὴν λάρνακα ἐπέβιβασεν αὐτὴν ἐπὶ μεγάλης λέμβου τῶν πολεμικῶν πλοίων καὶ συνώδευσε αὐτὴν μετὰ τοῦ κομίσαντος ταύτην Κ. Βεργωτοῦ εἰς τὴν ξηρὰν κανονοβολούντων τῶν πλοίων καὶ παρακολουθοῦντος πλῆθος ἐπ' ἄλλων λέμβων τὴν φέρουσαν τὰ ὄσα βασιλικὴν λέμβον. Κατὰ δὲ τὴν ἀποβίβασιν, ἀφ' οὗ ἀπηγγέλθησαν παρὰ τῶν τεταγμένων ἱερέων αἱ νενομισμένα εὐχαί, ἐτέθη ἡ λάρναξ ἐπὶ τοῦ φορείου τοῦ πυροβολικοῦ καὶ παραπεμπομένη ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς, τοῦ Κ. Βεργωτῆ καὶ ἄλλων πολλῶν ἦλθεν εἰς Ἀθήνας, ὅπου πρὸ τῆς Μητροπόλεως ὑπήντησεν αὐτὴν ὁ Μητροπολίτης μετὰ τοῦ τεταγμένου πρὸς τοῦτο κλήρου καὶ συνώδευσε εἰς τὸν παρακείμενον ναῖσκον, ὅπου καὶ πρὸς ὄραν κατετέθη.

Τούτων δὲ γινομένων ὥρισεν ἡ Κυβέρνησις τὴν 8^{ην} Ἀπριλίου ὡς ἡμέραν τῆς ἐπισήμου τελετῆς τῆς ἀνακομιδῆς καὶ ἀπεφάσισε νὰ ἀπονεμηθῶσι

τῷ διδασκάλῳ τοῦ ἔθνους τιμαὶ στρατηγοῦ. Ἐπι-
στάσης δὲ τῆς ἡμέρας ταύτης, ἀπὸ πρώιας πα-
ρετάχθη ὁ στρατὸς καὶ ἡ φάλαγξ τοῦ Πανεπι-
στημίου ἀπὸ τῆς πλατείας τοῦ Συντάγματος μέ-
χρι τῆς Μητροπόλεως· ἀφ' οὗ δὲ προσῆλθον εἰς
τὸν ναὸν οἱ ὑπουργοὶ καὶ πᾶσαι αἱ πολιτικαὶ καὶ
στρατιωτικαὶ ἀρχαί, τὰ μέλη τῆς ἐπιτροπῆς Κο-
ραῆ, οἱ καθηγηταὶ καὶ διδάσκαλοι πάντων τῶν
δημοσίων καὶ ἰδιωτικῶν σχολείων καὶ εκπαιδευ-
τηρίων, οἱ ἐν Ἀθήναις βουλευταί, οἱ κατὰ τὴν
ἀπόφασιν τῆς Βουλῆς ἐκπροσωποῦντες ὀλόκληρον
τὸ Σῶμα, αἱ ἐπιτροπαὶ τῶν διαφόρων συλλόγων
καὶ πλῆθος λαοῦ, προσῆλθεν ὁ μητροπολίτης μετὰ
τῶν λοιπῶν Συνοδικῶν καὶ τοῦ ἱεροῦ κλήρου εἰς
τὸν ναόν, καὶ τότε ἡ λάρναξ ἐξήχθη τοῦ ναΐσκου
ὑπὸ φοιτητῶν ἐν στολῇ, καὶ κατετέθη ἐπὶ τοῦ ἐπὶ
τούτῳ κατασκευασθέντος θριαμβευτικοῦ ἄρμα-
τος· εἶτα δὲ ἀπήγγειλεν ὁ Κ. Βεργωτῆς σύντομον
προσλαλιάν, καὶ εὐθὺς ἤρξατο ἡ προπομπή, κα-
θ' ἣν ἐφέροντο ἐν δίσκοις δίκην παρασήμων ὑπὸ
φοιτητῶν ἐν στολῇ τὰ βιβλία αὐτοῦ, καὶ διὰ τῆς
ὁδοῦ Ἑρμοῦ καὶ Φιλελλήνων κατευθύνθη εἰς τὸ
νεκροταφεῖον· ἐκεῖ δὲ ἐξήχθη πάλιν ἡ λάρναξ ἐκ
τοῦ ἄρματος καὶ μετεκομίσθη εἰς τὸ μαυσωλεῖον,
ὅπου ἀπήγγειλαν τοὺς ἐπὶ τῇ τελετῇ ταύτῃ λό-
γους οἱ ΚΚ. Μάρκος Ρενιέρης, Ἐμμανουὴλ Κόκ-

κινος καὶ Ν. Δαμαλαῖς· ἀφ' οὗ δὲ μετὰ ταῦτα
 ἀνεγνώσθησαν αἱ νενομισμέναι εὐχαί, ἡ λάρναξ
 κατετέθη ἐν τῷ μνημείῳ, καὶ ἔληξεν οὕτως ἡ ἐ-
 ξόχως ἔθνικὴ αὕτη ἑορτὴ καὶ πανήγυρις, ἥτις
 ὑπὲρ πᾶν ἄλλο κατέδειξε πόσον σεβαστὴ καὶ
 προσφιλὴς ἐπιζῆ καὶ εἰς τὴν νεωτέραν γενεάν ἡ
 μνήμη τοῦ μεγάλου τούτου διδασκάλου καὶ εὐ-
 εργέτου τοῦ ἔθνους.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΤΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΑΝΑΚΟΜΙΔΗΝ
ΤΩΝ ΟΣΤΩΝ
ΑΔΑΜΑΝΤΙΟΥ ΚΟΡΑΗ

ΠΡΟΣΛΑΛΙΑ Μ. Δ. ΒΕΡΓΩΤΗ

ΠΑΡΑΔΙΔΟΝΤΟΣ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΤΑ ΤΟΥ ΚΟΡΑΗ ΛΕΙΨΑΝΑ, ΑΤΙΝΑ
ΜΕΤΕΚΟΜΙΣΕΝ ΕΚ ΠΑΡΙΣΙΩΝ

Σεβαστὴ Ὁμήγου,

Ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ ἐδάφους τῆς ἀγαπητῆς πατρίδος,
ὑπὲρ ἧς ἐμόχθησεν ἐν ἅπαντι τῷ βίῳ ὁ ἀείδιμος ἀνὴρ·
ἐν τῷ μέσῳ τοῦ περιλημένου λαοῦ, οὗ τὴν πνευμα-
τικὴν ἀναμόρφωσιν μετὰ τοσοῦτου ἐπεζήτησε ζήλου·
παρὰ τὰ μεγαλοπρεπῆ τῆς ἀρχαιότητος μνημεῖα, τῆς
ἀρχαιότητος ἐκείνης, ἧς τὴν σοφίαν καὶ καλαισθησίαν
εἶπερ τις καὶ ἄλλος ἐζήλωσε καὶ ἀόκνως ἠγωνίσαστο
νὰ διαδώσῃ ἐν τῇ πατρίδι· ἐνταῦθα ἔρχεται ν' ἀναπαυ-
θῇ ὁ ἀνὴρ, ὁ τῆς ἐθνικῆς ἐκπαιδεύσεως περικλεῶς
προστατήσας, ὁ δι' αὐτῆς τὴν νέαν ἐξεγείρας γενεάν,
ὁ Ἀδαμάντιος Κοραῆς.

Σοφός, πολυμαθὴς καὶ τῆς νέας ἡμῶν φιλολογίας
ἐνδοξος πατὴρ, ἔπρεπε τῷ ὄντι νὰ κείται παρὰ τοῖς
κλεινοῖς τοῦ ἔθνους διδασκάλοις, τοῖς φιλοτίμως ἀ-
μιλλωμένοις πρὸς ἀποπεράτωσιν τοῦ ἐθνοσωτηρίου ἔρ-
γου, ὅπερ ἡ μεγαλοφυΐα αὐτοῦ παρεσκεύασε. Λάτρις

ἐνθερμος τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς παιδείας καὶ πιστὸς τῶν ἐθνικῶν παραδόσεων ὑπερασπιστής, δίκαιον βεβαίως ἦτο ν' ἀναπαύηται ἐπὶ τῆς χώρας ταύτης τῶν ἀναμνήσεων, ἐπὶ τῆς ἐστίας ταύτης τοῦ ἑλληνισμοῦ. Τέκνον εὐσεβὲς λατρευομένης πατρίδος, εἶχεν ὡς οὐδεὶς ἄλλος τὸ δικαίωμα νὰ μένη ἐν τοῖς κόλποις τῆς πατρίου γῆς, ὑπὲρ ἧς μετὰ τοσαύτης αὐταπαρνήσεως ἀφιέρωσεν ἅπαντα τὸν βίον.

Καὶ ἀνεπαύετο μὲν ὑπὸ φιλόξενον γῆν, ἦν ὡς δευτέραν ἠγάπησε πατρίδα καὶ ἣτις ἐτίμησεν αὐτὸν καὶ ἐπ' αὐτῷ ἐσεμνύετο.

Ἄλλ' ἢ κυρίως πατρίς, ὡφείλε ν' ἀπονεύμῃ εἰς τὸ ἐνδοξον αὐτῆς τέκνον τὰς δικαίας τιμὰς, καὶ ἀπὸ τῆς μικρᾶς ἐκείνης γωνίας, ἐν ἣ ἔκειτο, νὰ μετακομίσῃ εἰς χώραν οἰκείαν, καί, ἐν ἣ πόλει συγκεντροῦται ἡ ἐθνικὴ παιδεία, μεγαλοπρεπῶς νὰ κηδεύσῃ τὸν ἐπιφανέστατον αὐτῆς προασπιστήν.

Ἀξίεπαινος ἄρα καὶ ἐθνωφελὴς ἡ πρωτοβουλία τῶν φίλων καὶ συμπολιτῶν τοῦ μακαρίου ἀνδρός, πρωτοβουλία, ἦν ἔσπευσαν νὰ πραγματοποιήσωσιν οἱ ἐν Μασσαλία Ἕλληνες διὰ τῆς ἐπὶ τούτῳ συστάσεως ἐκεῖ κεντρικῆς ἐπιτροπῆς, ἀπεδέξαντο δὲ προθύμως καὶ οἱ ἀπανταχοῦ ὁμογενεῖς, ὥστε διὰ τῆς ὁμοθυμοῦ ταύτης τοῦ πανελληνίου συνδρομῆς τὸ ἔργον κατέστη ὅλως ἐθνικόν. Εὐγνωμοσύνη δ' ὀφείλεται εἰς τὴν ἐν Ἀθῆναις ἐπιτροπὴν, τὴν φιλοτίμως ἀναδεξαμένην πᾶσαν περὶ τούτου μέριμναν· καὶ εὐχαριστία εἰς τὴν σεβαστὴν κυβέρνησιν καὶ τὰς τοῦ πανεπιστημίου ἀρχάς, αἵτινες τὰ μάλιστα συνετέλεσαν εἰς τὴν λαμπρότητα τῶν ἀποδιδόμενων εἰς τὸν περιώνυμον ἄνδρα τιμῶν.

Οὕτω παρὰ τῇ ἱερᾷ σκιᾷ τῶν δύο μεγαλωνύμων τῆς νέας Ἑλλάδος ἀνδρῶν, τοῦ πρωτομάρτυρος τῆς ἐπανάστασεως ἡμῶν Γρηγορίου καὶ τοῦ προδρόμου τῆς ἐθνικῆς ἐξεγέρσεως Ῥήγα, προσέρχεται καὶ ὁ παρασκευάσας τὴν πνευματικὴν τοῦ ἔθνους ἀνάστασιν, ὁ ἀποτελῶν μετὰ τῶν δύο ἐτέρων τὴν περιχλεῆ τριάδα, ἥτις εἶναι τὸ σύμβολον τῆς ἐθνότητος ἡμῶν. Καὶ ἵσταται λοιπὸν ἐπ' αἰσίοις ὁ ἀνδρὶὰς τοῦ μεγαλωνύμου Κοραῆ παρὰ τὰ προπύλαια τοῦ πανδιδακτηρίου ἐκείνου, ἔνθα προσέρχονται αἱ νέαι τῶν Ἑλλήνων γενεαί, ἵνα ποτισθῶσι τὰ νάματα τῆς ἐθνικῆς παιδείας, καὶ ἀσμένως ἐνατενίζουσιν εἰς τὴν προσφιλεῖ εἰκόνα τοῦ πρωτουργοῦ τῆς τοῦ ἔθνους ἐκπαιδεύσεως· ἀποδίδονται δὲ πολῦτιμον εἰς τὸ ἔθνος κειμήλιον, ἡ ἱερὰ χόνις τοῦ μεγαλοφύχου ἀνδρός, ὅστις μέχρι λατρείας ἠγάπησε τὴν πατρίδα καὶ τῆς πατρίδος τὴν ἀναγέννησιν καὶ τὴν ἐλευθερίαν ἔθετο ὡς κύριον τοῦ βίου ὄλου σκοπὸν.

Σφοδρὸν τῷ ὄντι ἔχων ἐρώτα πρὸς τὴν ἐπιστήμην καὶ διακαῆ πόθον τῆς διαδόσεως τῶν γραμμάτων παρὰ τοῖς ἐν δουλείᾳ στεναζούσιν ἀδελφοῖς, ὁ Ἀδαμάντιος Κοραῆς ἐπὶ ξένης μὲν ἐβίωσε γῆς, ἀλλὰ πρὸς τὴν πάσχουσαν πατρίδα ἀποβλέπων καὶ διὰ τὰ δεινὰ αὐτῆς δυσφορῶν καὶ λυπούμενος, ἀφωσιώθη ὄλος εἰς τὸν εὐγενῆ σκοπὸν τῆς ἀνακουφίσεως τῶν ἐθνικῶν παθημάτων. Ἐνταῦθα δὲ μετὰ τῆς φιλοπατρίας ἐξέλαμψε καὶ ἡ μεγαλοφυΐα αὐτοῦ, συνιδόντος μὲν τὸ καιριώτατον τοῦ ἔθνους τραῦμα, συλλαβόντος δὲ τὴν μεγαλεπήβολον ἰδέαν τῆς θεραπείας αὐτοῦ.

Ἄλλοι ἄς ἐξυμνήσωσι τὰς ἀρετὰς τοῦ ἐξόχου ἀνδρός, πολλοὶ δ' εὐγλώττως ἤδη ἀπέδειξαν τὸ μεγα-

λείον αὐτοῦ, καὶ ὡς πολυμαθοῦς συγγραφέως καὶ ἐμβριθεστάτου κριτικοῦ καὶ ὡς προεξάρχοντος τῆς νέας ἑλληνικῆς φιλολογίας. Ἐγώ, ἐμφανιζόμενος ἐνώπιον τῆς φιλοπάτριδος ταύτης ὀμηγύρεως ἵνα ἐκπληρώσω ἐντολὴν ὑψηλὴν καὶ ὄλως ἐθνικὴν, δὲν δύναμαι νὰ παρασιωπήσω τὸ μέγιστον τοῦ ἀνδρὸς ἐγκώμιον, τὸ ἀθάνατον κλέος αὐτοῦ καὶ τῶν λοιπῶν ἐνδόξων ἀνδρῶν, οἵτινες ὠδήγησαν τὴν ἡρωϊκὴν τῶν πατέρων ἡμῶν γενεὰν εἰς διάπραξιν ἔργων ἐξαισίων.

Τῷ ὄντι, ἐν ἐποχῇ πολυστενάκτω, ὅτε ὑπὸ τῶν ἀκανθῶν τῆς δουλείας ἐκαλύπτετο ἡ πάτριος γῆ, ὅτε ὁ ἀλάστωρ τῆς δυναστείας δαίμων ἀπεπειράτο ν' ἀποσβέσῃ τὴν τοῦ ἔθνους πνοήν, καὶ ἠγωνίζετο νὰ ἐξαλείψῃ πᾶν σημεῖον ἐθνικῆς ζωῆς, τὸ ἔθνος εὔρε παραμυθίαν ἐν τῷ ἀπαραβίᾳ τῆς παιδείας ἀσύλῳ ἀνέπνευσε δ' ἐλευθέραν αὔραν ἐπὶ τῆς ἀδεσπότου τῶν ὀρέων κορυφῆς. Ἐκεῖ παρασκευασθέν, διέρρηξε μὲν τὰ δεσμὰ τῆς ἀμαθείας, ἣτις ἐπεβάρυνεν αὐτό, ἦρε δὲ ὑψαύχενα κεφαλὴν κατὰ τῆς τυραννίας, ἣτις τὸ κατεπίεζε. Τοῦτο εἶναι τὸ λαμπρότατον τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους κατόρθωμα, οὗτος εἶναι ὁ ὑψιστος ἔπαινος καὶ τῶν ἀτρομήτων τῆς πατρίδος προμάχων, οἵτινες ἡρωϊκῶς ἠγωνίσαντο ὑπὲρ ἐλευθερίας, καὶ τῶν σοφῶν τοῦ ἔθνους ἀνδρῶν, οἵτινες ἠνέωξαν ἐνώπιον αὐτοῦ τὸν ὀρίζοντα τῆς πνευματικῆς εὐκλείας καὶ δόξης.

Ἡ ἀνάμνησις αὕτη τῆς ἐθνικῆς ἀναβιώσεως εἶναι τὸ αἰδίων κλέος καὶ τοῦ ἀειμνήστου τῆς Χίου τέκνου, τοῦ σοφοῦ Κοραῆ, ὅστις ἐν τοῖς μάλιστα συνεργήσας εἰς τὴν πνευματικὴν τοῦ ἔθνους ἀνάστασιν, χέκτηται τὸν ἀμάραντον τοῦτον τῆς δόξης στέφανον.

Διὸ καὶ ὁ ἔθνικὸς πρὸς τὴν σεπτὴν αὐτοῦ μνήμην σεβασμὸς τοσοῦτον ἐκθύμως ἐξεδηλώθη, ἡ δὲ δημοτελὴς αὕτη τελετὴ πρὸς παραλαβὴν τῆς ἱεράς αὐτοῦ κόνεως τοσοῦτον μεγαλοπρεπῶς ἐπιτελεῖται ὑπὸ τῶν τιμώντων τοὺς ἐνδόξους τοῦ ἔθνους ἄνδρας καὶ θαυμαζόντων τὰς ἐξόχους αὐτῶν ἀρετάς.

Ὑπὸ τοιοῦτου εὐσεβοῦς αἰσθήματος πρὸς τὸν γενναῖον τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων ἀθλητὴν ἐμπνεόμενος καὶ γῶ, εὐγνωμόνως ἀπεδεξάμην τὴν ἐντολήν, δι' ἧς ἡ ἐν Μασσαλία κεντρικὴ ἐπιτροπὴ Κοραῆ εὐρεστήθη νὰ μὲ τιμήσῃ. Ἀξιῶθεις δ' ἐγὼ αὐτὸς νὰ παραλάβω ἀπὸ τοῦ τάφου τὰ σεπτὰ λείψανα τοῦ μεγάλου ἀνδρὸς καὶ νὰ μετακομίσω εἰς τοὺς κόλπους τῆς ποθοῦσης αὐτὰ πατρίδος, παραδίδωμι σήμερον διὰ τῆς ἐνταῦθα σεβαστῆς ἐπιτροπῆς εἰς τὸ ἔθνος τὴν ἱεράν ταύτην παρακαταθήκην, τὸ πολύτιμον τοῦτο κειμήλιον ἡμῶν.

Σὺ δέ, ἱερά σκιά τοῦ πρωταθλητοῦ τῆς πνευματικῆς ἡμῶν ἀναβιώσεως, σκιά προσφιλεῖς τοῦ ἀφοσιωθέντος εἰς τὴν ἀγάπην καὶ ὑπηρεσίαν τῆς πατρίδος, χαῖρε, ἀπολαύουσα σήμερον πανδήμως τοῦ σεβασμοῦ, ὃν πᾶσα ἑλληνικὴ ψυχὴ τρέφει πρὸς τὴν μνήμην σου τὴν σεπτὴν· χαῖρε, ἀναπαυομένη ἤδη ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ ἐδάφους τῆς πατρίδος, ἣν τοσοῦτον ἠγάπησας· ἐν μέσῳ τοῦ ἀγαπητοῦ λαοῦ, ὃν τοσοῦτον εὐηργέτησας. Εἶθε δὲ ἡ παρουσία σου νὰ ἀναζωπυρώσῃ τὸ αἶσθημα, ὅπερ ἐπόθει νὰ ἐμπνεύσῃ εἰς πάντας ἡ εὐγενῆς καὶ πατριωτικῆς σου ψυχῆ, εἶθε νὰ θερμάνῃ τὰς καρδίας πάντων ἡμῶν εἰς ἀποπεράτωσιν τοῦ μεγάλου ἔργου τῆς ἐθνικῆς ἀναγεννήσεως.

ΛΟΓΟΣ ΜΑΡΚΟΥ ΡΕΝΙΕΡΗ

ΕΚΦΩΝΗΘΕΙΣ ΕΠΙ ΤΗ ΚΑΤΑΘΕΣΕΙ ΤΩΝ ΛΕΙΨΑΝΩΝ

ΤΟΥ ΑΔΑΜΑΝΤΙΟΥ ΚΟΡΑΗ

ΕΝ Τῷ ΝΕΚΡΟΤΑΦΕΙῳ ΑΘΗΝΩΝ Τῆ 8 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1877

Πληροῦται λοιπὸν σήμερον ὁ διακαὴς πόθος τοῦ Πανελληνίου· ἐκτελεῖται ἡ ἐντιμὸς ἐντολὴ τῆς ἐν Μασσαλίας ἐπιτροπῆς· τὰ ὄστιά τοῦ αἰοδίου Ἀδαμαντίου Κοραῆ ἀναλαμβάνονται ὑπὸ τῆς μητρὸς Ἑλλάδος καὶ διὰ δημοσίας πομπῆς τιμηθέντα παραδίδονται εἰς τὴν γῆν τῆς πατρίδος. Ἦν ἀπαντήσωμεν ὁμοίαν τελετὴν ἐνταῦθα γενομένην, δέον ἂν ἀναδράμῃ ὁ στοχασμὸς ἡμῶν μέχρι τῆς ἐβδομηκοστῆς ἔκτης Ὀλυμπιάδος, ὅτε ἐπὶ Φαίδωνος ἄρχοντος ὁ Κίμων ἀνευρῶν τοῦ Θησέως τὰ λείψανα καὶ ταῦτα εἰς τὴν τριήρη αὐτοῦ ἐνθήμενος καὶ κοσμήσας μεγαλοπρεπῶς κατήγαγεν εἰς Ἀθήνας. «Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ἡσθέεντες, λέγει ὁ Πλούταρχος, πομπὰς λαμπραῖς καὶ θυσίαις ἐδέξαντο τὰ ὄστιά τοῦ Θησέως, ὡσπερ αὐτὸν ἐπανερχόμενον εἰς τὸ ἄστυ.» Εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ Θησέως ἐτίμων οἱ τότε Ἀθηναῖοι τὸν ἥρωα, ὅστις μέγα καὶ θαυμαστὸν ἔργον εἰς νοῦν βαλλόμενος, συνώκισε περὶ τὴν ἀκρόπολιν τοὺς τὴν Ἀττικὴν κατοικοῦντας, καὶ μιᾶς πόλεως ἓνα δῆμον ἀνέδειξε τοὺς τέως σποράδας ὄντας. Εἰς δὲ τὸ πρόσωπον τοῦ Κοραῆ τιμῶμεν τὸν ἄνδρα, ὅστις τοὺς πατέ-

ρας ἡμῶν εὐρῶν ἐν τῇ διασπορᾷ τῆς δουλείας καὶ τῆς ἀμαθείας, συνήγαγε περὶ τὸν βωμὸν τῆς ἑλληνικῆς παιδείας, ἐδίδαξεν αὐτοὺς ὅτι εἶναι ἐν ἔθνος, ἔχον προγόνους τοὺς διδασκάλους τῆς ἀνθρωπότητος, ἐμόρφωσε τὸ αἴσθημα αὐτῶν καὶ τὴν γλῶσσαν καὶ ἐγένετο εἷς ἐκ τῶν πρώτων δημιουργῶν τῆς ἑλληνικῆς ἀναγεννήσεως.

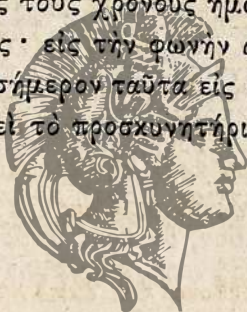
Τὸ ἔθιμον τῶν ἀρχαίων τοῦ τιμᾶν δι' ἐξαιρέτων τιμῶν τὴν κηδεῖαν τῶν μεγάλων ἀνδρῶν ἀνεμνήσθη αὐτὸς ὁ Κοραῆς ὅταν κατὰ τὴν 10 Ἰουλίου τοῦ 1791 ἔτους ἐγένετο θεατῆς τῆς μεγαλοπρεπεστάτης πομπῆς, δι' ἧς οἱ Γάλλοι μετέφερον ἀπὸ τῆς Βασιλείας εἰς τὸ Πάνθειον τὰ ὄστᾶ τοῦ Βολταίρου. Σώζεται ἐπιστολὴ τοῦ τότε ἐν Παρισίαις ἀγνώστου πολίτου ἔθνους περιφρονημένου καὶ ἐκ τοῦ καταλόγου τῶν ζώντων ἐξηλειμμένου, ἐν ᾗ περιγράφει τὰ αἰσθήματα καὶ τὰς ἐντυπώσεις αὐτοῦ κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην ὅτε ἐκ τοῦ παραθύρου τῆς οἰκίας του μετὰ πολλῶν Ἀγγλων καὶ Γάλλων σοφῶν ἐθεᾶτο τὴν θήκην πῆν περιέχουσαν τὰ ὄστᾶ τοῦ μεγάλου σοφοῦ, ἐπάνω εἰς λαμπρὰν ἄμαξαν συρομένην ἀπὸ δώδεκα λευκοὺς ἵππους, ἧς προηγούντο φερόμενα τὰ συγγράμματα αὐτοῦ ἐν μέσῳ τῶν ἀκαδημακῶν καὶ τῶν σπουδαίων τῶν Παρισίων, ἠκολούθει δὲ πλῆθος ἀναριθμήτου λαοῦ τιμῶντος τὸν ποιητὴν, τὸν φιλόσοφον, τὸν ἱστορικὸν ὅστις προητοίμασε τὴν Γαλλίαν εἰς ὑποδοχὴν τῆς ἐλευθερίας.

« Δάκρυα ἀληθινά, δάκρυα ἀπαρηγόρητα, » λέγει ὁ Ἄδαμάντιος, « μοῦ ἀπέσπασεν ἡ ἀνάμνησις ὅτι οὕτω « καὶ οἱ προπάτορες ἡμῶν, οἱ ἀμίμητοι Ἕλληνες, ἤ- « ξευραν νὰ τιμῶσι τὴν σοφίαν. Καὶ ποῖοι ἄλλοι παρ'

«αὐτοὺς ἔγιναν τύπος καὶ ὑπογραμμὸς παντὸς καλοῦ; «Δὲν εἶναι αὐτοὶ οἱ Ἀθηναῖοι, οἵτινες κατέστησαν «στρατηγὸν τῆς Σάμου τὸν Σοφοκλέα;....» Ταῦτα ἔγραφε τότε ὁ Ἀδαμάντιος· τὴν στιγμὴν δὲ ταύτην ἡ ψυχὴ αὐτοῦ παρισταμένη εἰς τὴν τελετὴν χαίρει βλέπουσα ὅτι οἱ ἀγαπητοὶ αὐτοῦ Ἕλληνες ὑποδέχονται τὰ ὄστα αὐτοῦ ὡς αὐτὸν ἐπανερχόμενον εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐλευθέραν. Χαίρει βλέπουσα ὅτι τιμῶμεν τὴν σοφίαν καὶ τὴν ἀρετὴν· ὅτι καταθέτομεν αὐτὰ εἰς τὴν γῆν ταύτην τῶν Ἀθηναίων, τὴν καρδίαν τοῦ ἑλληνικοῦ, ἐν τῷ μέσῳ τῶν τάφων τῶν ἐνδόξων ἀνδρῶν τῶν κεκοιμημένων εἰς τὴν νεκρόπολιν ταύτην καὶ συντελεσάντων μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν ἀνάστασιν τοῦ ἑλληνικοῦ γένους. Χαίρει δὲ συγχρόνως ἡ ψυχὴ τοῦ Κοραῆ ὅτι οἱ πρόδρομοὶ τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν ἀνεγέρσεως δὲν ἐχώρισαν ποτὲ τὴν ἐλευθερίαν ἀπὸ τοῦ εὐαγγελίου, καὶ ὅτι τὸ σύνθημα, ὅπερ ἀφῆκαν ἡμῖν, ἦν πίστις καὶ πατρίς.

Εἴμεθα βέβαιοι ὅτι ἐκπληροῦμεν τὸν πόθον τῆς ἀγίας ταύτης ψυχῆς ἐκφράζοντες πανδήμως τὴν εὐγνωμοσύνην ἀπάντων τῶν Ἑλλήνων πρὸς τὴν φιλέλληνα Γαλλίαν, ἥτις κατὰ τὸ ἔτος 1782 δεξαμένη εἰς τοὺς κόλπους αὐτῆς τὸν Ἀδαμάντιον, ἐμόρφωσε τὸν ἄνδρα, τὸν ἐτίμησε, τὸν ἐδόξασε, τὸν ἠγάπησεν ἴσα τοῖς ἰδίῳις αὐτῆς τέχνῳις, καὶ φυλάξασα τὰ ὄστα αὐτοῦ, ἐπέτρεψεν ἡμῖν, οὐχὶ ἄνευ ἐνδομύχου ἄλγους, νὰ τὰ μεταφέρωμεν ἀπὸ τὰς νέας εἰς τὰς ἀρχαίας Ἀθήνας. — Ἀλλὰ μὴ φθονήσης ἡμῖν τῆς ἡμέρας ταύτης, ὧ γῆ τῶν Παρισίων, ἴσα τῇ φυσάσῃ Ἑλλάδι πεφιλημένη ἀπὸ τὸν Ἀδαμάντιον. Ἐχε ἐν τοῖς μεγάρῳις Σου

τὴν Μηλίαν Ἀφροδίτην καὶ τὰλλα τῶν προγόνων
ἡμῶν ἀριστουργήματα καὶ τέρπου εἰς τὴν θεάν αὐτῶν,
ἵνα οἱ καλλιτέχναι Σου θαυμάζοντες καὶ μελετῶντες
αὐτὰ καὶ πρὸς τοὺς ἀρχαίους ἀμιλλώμενοι, φυλάττω-
σι καὶ εἰς τὴν Ἑσπερίαν ἀναμμένην τὴν δᾶδα τῆς ἐλ-
ληνικῆς τέχνης. Αὐτὰ ὅμως τὰ σεβαστὰ λείψανα, εἶ-
ναι ὅστ᾽ ἐκ τῶν ὀστέων ἡμῶν· ἄφες νὰ ἀποσπᾶσωμεν
αὐτὰ ἀπὸ τὰς ἀγκάλας Σου. Εἰς τοὺς ἀρχαίους χρό-
νους ἡ Πυθία ἤθελε ζητήσῃ διὰ χρησμοῦ τὴν εἰς Ἀ-
θήνας μεταφορὰν αὐτῶν, καὶ οἱ προπάτορες ἡμῶν ἤ-
θελον ποιήσῃ αὐτοῖς ναὸν ὅπως ἐποίησαν τῷ Λυκούρ-
γῳ καὶ Ἀριστοτέλει. Εἰς τοὺς χρόνους ἡμῶν χρησιμο-
δοτεῖ ἡ κοινὴ συνείδησις· εἰς τὴν φωνὴν αὐτῆς ὑπα-
κούοντες, καταθέτομεν σήμερον ταῦτα εἰς τὸν τύμβον
τοῦτον, ὅστις ἔσται ἕσασί τὸ προσκυνητήριον τῶν γε-
γεῶν τῶν Ἑλλήνων.

ΛΟΓΟΣ ΕΜΜ. ΚΟΚΚΙΝΟΥ

ΕΚΦΩΝΗΘΕΙΣ ΕΠΙ ΤΗΣ ΑΝΑΚΟΜΙΑΣ ΤΩΝ ΛΕΙΨΑΝΩΝ

ΤΟΥ ΑΔΑΜΑΝΤΙΟΥ ΚΟΡΑΗ

ΕΝ ΤΩ ΝΕΚΡΟΤΑΦΕΙΩ ΛΘΗΝΩΝ ΤΗ 8 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1877

Ἄν διαδέχωμαι τὸν προλαλήσαντα δὲν πράττω τοῦτο ἐκ προσωπικῆς τινος ἀξιώσεως, ἀλλὰ πρὸς ἐκπλήρωσιν καθήκοντος ἐκ τῆς ἐμῆς ἀπορρέοντος θέσεως. Ὡς ἀντιπρῦτανις τοῦ πανεπιστημίου ἐπετρέπη ὑπὸ τῆς ἀκαδημαϊκῆς συγκλήτου νὰ χαιρετίσω διὰ συντόμου προσφωνήσεως τὴν τῶν τιμίων λειψάνων τοῦ Ἀδαμαντίου Κοραῆ ἀνακομιδὴν καὶ ἐγκατάθεσιν εἰς τὸν τύμβον, ὃν πρὸς ὑποδοχὴν αὐτῶν παρεσκεύασεν ἡ εὐσεβὴς γνώμη τῶν φιλοτίμων τοῦ ἐθνικοῦ τούτου ἔργου αὐτουργῶν καὶ συνεργῶν.

Τὸ ἀπαραίτητον τῆς λειτουργίας ἔστω μοι ἐνώπιον τῆς ὑμετέρας ἐπιεικείας εἰς δικαίωσιν τῆς ὑπακοῆς.

Ἄν κηδεύομενον τὸν τελευταῖον τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος Ἑλληνα, τὸν Φιλοποίμενα, ἐτίμησαν ἀπαντήσασαι ἐπὶ τὴν ἐκφορὰν ἅπασαι αἱ πόλεις καὶ κῶμαι τῆς ἀχαϊκῆς συμπολιτείας, καὶ Σὲ ὡσαύτως τὸν πρῶτον τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος Ἑλληνα συμπαραπέμπουσι μετὰ δέκα ἀπὸ τῆς τελευτῆς σου ὀλυμπιάδας εἰς τὸ ἐν τῇ νεκροπόλει ταύτῃ τέμενός Σου ἡ εὐγνωμοσύνη καὶ ὁ σεβασμὸς πάσης πόλεως καὶ κώμης τῆς τε ἐλευθέρας καὶ τῆς δούλης Ἑλλάδος.

Καὶ ἡ ἕκτασις τῆς σοφίας Σου καὶ οἱ ἀειθαλεῖς καὶ κοινωφελεῖς αὐτῆς καρποὶ καὶ τῆς πρακτικῆς Σου ἀρετῆς τὸ ὑπέροχον περιέθεντο τοσαύτην τῆς δόξης τὴν αἴγλην εἰς τὸ ὄνομά Σου, ὥστε ἡ μνεῖα αὐτοῦ νὰ θεωρῆται ὡς ὁ μόνος προσήκων ἔπαινος, πᾶν δ' ἄλλο ἐγκώμιον ὡς ἐλάττωσις τῆς ὀφειλομένης Σοι τιμῆς.

Ἡ σχέψις αὕτη ἐπιβάλλει καὶ ἐμοὶ ὡς ἀνάγκης ὄρον τὴν τῶν εἰθισμένων ἐπαίνων ἀποχὴν, τοσοῦτω μᾶλλον ὅσω καὶ ἄλλοτε, ἐπὶ τῆς τοῦ ἀνδριάντος ἀποκαλύψεως, κατ' ἐντολὴν καὶ τότε τῆς ἀκαδημαϊκῆς συγκλήτου τὸν λόγον λαβὼν ἀπέδωκα κατὰ τὸ μέτρον τῶν ἀσθενῶν μου δυνάμεων τὸν φόρον τοῦ θαυμασμοῦ εἰς τὴν μνήμην τοῦ μεγάλου ἀνδρός.

Δίκαιον ὅμως καὶ πρέπον τῇ πανδήμῳ ταύτῃ τελετῇ νομίζω νὰ μὴ μείνωσιν ἀμνημόνευτοι οἱ λόγοι, δι' οὓς ἐκρίθη ἀναγκαῖον ὑπὸ τῆς ἐθνικῆς γνώμης νὰ μεταποπισθῇ ἡ κόνις τοῦ Κοραῆ ἐκ τῆς φιλοξένου χώρας τῆς φιλέλληνος Γαλλίας εἰς τὸ ἱερὸν τῆς πατρίδος ἔδαφος.

Ὁ ἄρτι ἀπὸ τοῦ τάφου τούτου λαλήσας ἀξιότιμος πρόεδρος τῆς ἐν Ἀθήναις ἐπιτροπῆς παρέβαλε μετὰ ἐξαιρέτου εὐφυΐας τὴν ἀνακομιδὴν τῶν λειψάνων τοῦ ἀοιδίμου γέροντος πρὸς τὴν ἐπὶ Φαίδωνος ἀρχοντος γενομένην ὑπὸ τοῦ Κίμωνος ἀνεύρεσιν τῶν λειψάνων τοῦ Θησέως ἐν Σχύρῳ καὶ τὴν εἰς Ἀθήνας αὐτῶν καταγωγὴν. Τὸ γόητρον, ὃ ἐνέσταξεν εἰς τὰς ψυχὰς ἡμῶν ὁ προσφιλὴς ῥήτωρ διὰ τῆς οἰκείας αὐτῷ τοῦ λόγου χάριτος, ἐπαναφέρει τὴν διάνοιαν ἡμῶν ὡς ἐν στερεοτυπίᾳ πρὸς τὸν Ἀθηναῖον ἥρωα, ὡς πρὸς ὄρον παραβολῆς τοῦ λαμπροτάτου τῶν κατορθωμάτων τοῦ

Κοραῆ. Ὅπως ὁ Θησεὺς δὲν ἠρέσθη εἰς μόνας τὰς ἐγκυκλίους ἡρωϊκὰς πράξεις, ἀλλ' ἀπέβλεψεν, ὡς πρὸς τὸ κοινωφελέστατον τῶν ἔργων, εἰς τὴν ἴδρυσιν ἐννόμου πολιτείας, καὶ συναγαγὼν εἰς ἓν τὰ σποράδην πρότερον οἰκοῦντα τὴν Ἀττικὴν πλῆθη, συνεστήσατο ἐξ αὐτῶν τὴν μεγάλην τῶν Ἀθηνῶν πόλιν, οὕτω καὶ ὁ Κοραῆς, νέος τῆς ἐλληνικῆς παιδείας Θησεὺς γενόμενος, δὲν ἔστερξε μόνην τὴν ἀπὸ τῶν φιλολογικῶν ἀριστεῶν δόξαν, ἣν ἅπαντες οἱ πρὸ αὐτοῦ, πολλοὶ δὲ καὶ ἐκ τῶν μετ' αὐτὸν σοφῶν τοῦ ἔθνους ἡμῶν ἐζήλωσαν, ἀλλ' ἐπελάβετο καὶ κατώρθωσε νὰ ἐνώσῃ εἰς ὀργανικὸν σύνδεσμον τὰς ἐν τῇ διασπορᾷ τῶν γραμμάτων πνευματικὰς τοῦ ἔθνους δυνάμεις, καὶ ν' ἀποδείξῃ τοῖς ἐν ἡμῖν τῆς σοφίας μύσταις ἐνιαῖον τὸ κέντρον, μίαν καὶ καινὴν τὴν πατρίδα καὶ πόλιν, τῆς ἐθνικῆς δηλονότι παιδείσεως τὸν περίβολον.

Ἡ διὰ τῆς παιδείας ἀνάπλασις καὶ μόρφωσις τοῦ ἔθνους ὑπῆρξε διὰ τὸν Κοραῆν ὁ διηνεκῆς τοῦ βίου σκοπὸς καὶ τοῦ σκοποῦ τούτου ἡ ἐπίτευξις τῶν κατορθωμάτων αὐτοῦ τὸ μέγιστον. Ἡ πνευματικὴ τοῦ ἐλληνισμοῦ ἐνότης αὐτὸν ἔλαβεν ἰδρυτὴν καὶ θεσμοθέτην, ὡς ἡ τῶν Ἀθηναίων πολιτεία ἰδρυτὴν καὶ πρῶτον αὐτῆς νομοθέτην ἔσχε τὸν Θησεά.

Ἀρχηγέτης δὲ τῆς πνευματικῆς ταύτης πολιτείας ἀποδειχθεὶς ἀπέθετο πᾶσαν προσωπικὴν καὶ ἰδιοφελῆ σκέψιν, ἀφιερῶσας ἅπασαν τοῦ πνεύματος καὶ τῆς ψυχῆς τὴν δύναμιν εἰς μόνην τῶν συμφερόντων τοῦ ἔθνους τὴν ἐξυπηρέτησιν.

Ἡ ὁσιότης τοῦ βίου καὶ ἡ μεγαλοσύνη τῆς αὐταπαρνήσεως αὐτοῦ ὑπερέβησαν καὶ τὰ βαρύτατα τῆς

ἀνθρωπίνης ἀρετῆς τάλαντα. Ἐν ᾧ διὰ τῆς ἠρωϊκῆς τῆς ψυχῆς του ἐγκαρτερήσεως κατηγωνίζετο τὴν ἀσθένειαν τοῦ σώματος παλαίων ἡμέραν καὶ νυκτὸς διὰ τῆς ἐργασίας κατὰ κρισιμωτάτων οἰκονομικῶν δυσχερειῶν, δὲν ἔστερξε νὰ δεχθῆ τὴν ἐπανειλημμένως προσενεχθεῖσαν αὐτῷ καθηγεσίαν τῶν ἐλληνικῶν γραμμάτων ἐν τοῖς δημοσίοις τῆς Γαλλίας παιδευτηρίοις, περὶ τὴν ὁποίαν ἐσπούδαζον καὶ διὰ τὴν ὑλικὴν ὠφέλειαν καὶ διὰ τὰς ἐξ αὐτῆς τιμὰς οἱ σπουδαιότατοι ἐκ τῶν Γάλλων ἐλληνιστῶν. Ἀπεποιήθη δὲ τὸν διορισμόν, ὡς προκύπτει ἐκ τῆς ἄρτι δημοσιευθείσης γαλλικῆς αὐτοῦ ἀλληλογραφίας, ἵνα μὴ περισπᾶται δι' αὐτὸν ἐκ τῶν ὑπὲρ τοῦ ἐλληνικοῦ ἔθνους καὶ τῆς νεολαίας αὐτοῦ προωρισμένων ἐργασιῶν του.

Ἡ μόρφωσις τῆς ἐθνικῆς γλώσσης καὶ ἡ παιδείσις τοῦ νοῦς καὶ τῆς καρδίας τῶν ἁμεθνῶν ὑπῆρξαν μέχρι τοῦ τέλους τῆς ζωῆς ἐκ τῶν μελετημάτων αὐτοῦ τὰ κυριώτατα. Ἄπαντα τῶν ἀνθρωπίνων γνώσεων τὰ θέματα ἐφώτισε διὰ τῆς σοφίας αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ ἐξ ἀπάντων αὐτῶν ἄμεσον ἐπορίσατο τὴν ὠφέλειαν τῆ πατρίδι.

Τοσαύτη πρὸς τὰ ὑλικὰ ἀγαθὰ καὶ πρὸς τὴν ἰδιοπράγμονα δόξαν ἀλλοτριότης μετὰ τοσαύτης ἠνωμένη σοφίας δὲν ἀπαντῶσιν εὐκόλως ἐν τοῖς νεωτέροις χρόνοις. Τοιαύτης ἀρετῆς λαμπρότατον ἔχει πρότυπον ἡ ἀρχαία Ἑλλὰς τὸν Σωκράτην, πρὸς αὐτὸν δὲ μόνος ὁ Κοραῆς δύναται νὰ ὑποστῆ τὴν σύγκρισιν ἀνεμέσητον.

Ἡ ἀπὸ τῶν σοφῶν ἀνδρῶν ὠφέλεια εἶναι ἐκπαλαι κοινὸν τῆς ἀνθρωπότητος κτῆμα· ἀλλ' ὅταν τῆς σο-

φίας αὐτῶν οἱ μόχθοι ἔλαβον ὡς κυριώτατον σκοπὸν καὶ τέλος τὴν τοῦ πατρίου ἔθνους ἀνάστασιν καὶ προκοπὴν, τότε γεννᾶται διὰ τὴν πατρίδα ἢ ὑποχρέωσις τοῦ νὰ διεκδικήσῃ τὰ σώματα αὐτῶν ἵνα προσφέρῃ αὐτοῖς τὴν ἀνάπαυσιν ἐν τοῖς φιλοστόργοις αὐτῆς κόλποις.

Γατὰ δὲ πατρὶς ἔχει κόλποις τῶν πλεῖστα καμόντων σώματ' ἐπεὶ θνητοῖς ἐκ Διὸς ἦδε χρίσις.

Τὰ δ' ἔθνη, παρ' οἷς ἐπὶ μικρὸν ἢ καὶ πολὺν χρόνον ζήσαντες ἐτάφησαν οἱ τοιοῦτοι μεγάλοι ξένοι, προθύμως πάντοτε ἀπέδωκαν τὰ λείψανα αὐτῶν εἰς τοὺς ὁμοεθνεῖς.

Ἐπὶ τῆς ἀποδόσεως τῆς σοφοῦ τοῦ μεγάλου Ναπολέοντος καὶ τῆς τοῦ ποιητοῦ Φασκόλου, ἐσχάτως δὲ καὶ ἐπὶ τῆς ἀποδόσεως τιμωτάτου νεκροῦ, τοῦ μεγάλου ἀληθῶς ἐν φιλανθρωπία καὶ ἐν ἀγαθοεργίαις Ἀμερικανοῦ Πειμπόδη (Peabody), τὸ ἀγγλικὸν ἔθνος περιέθετο διὰ περιφανῶν παραδειγμάτων εἰς τὴν συνήθειαν ταύτην τὴν σφραγιδα διεθνοῦς καθήκοντος.

Ἡ μεγαλόψυχος Γαλλία, ἥτις τὸν Κοραῆν καὶ ζῶντα ἐτίμησε καὶ θανόντα ἐν τοῖς κόλποις αὐτοῖς ἐδέξατο, δὲν ἦτο δυνατόν ν' ἀρνηθῇ τὴν κόνιν αὐτοῦ εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἥτις, ἂν δὲν ἀντεποιεῖτο αὐτῆς, θὰ κατεκρίνετο ὑπὸ τῆς συνειδήσεως καὶ τῶν ἰδίων τέκνων καὶ σύμπαντος τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου ὡς ἔνοχος ἀγνωμοσύνης ἅμα καὶ ἀναισθησίας. Ἄν περὶ ἀνδρὸς ἐπὶ σοφία μόνον διαπρέψαντος ἐπρόκειτο, ἢ Ἑλλάς ἀποβλέπουσα εἰς τὴν διεθνή τῆς σοφίας αὐτοῦ δόξαν δὲν ἤθελεν ἀμφισβητήσῃ τῆς διηνεκοῦς τιμῆς τοῦ τάφου τῆ γῆ, ἣν ὁ αἰόδιμος ἐφίλησεν ὅσον καὶ τὴν φύ-

σασαν αὐτὸν Ἑλλάδα, μολονότι ἡ καταπλουτοῦσα τῆς ἀπὸ τῶν οἰκείων σοφῶν δόξης Γαλλία οὐδαμῶς ἐπιδέεται καὶ τοῦ ἐξ ἡμῶν ἐράνου. Ἄλλ' εἶπαμεν ἤδη ὅτι τοῦ Κοραῆ τὸ μεγαλεῖον ἐξεδηλώθη ἰδίως ἐν τῇ πρακτικῇ ὠφελείᾳ, ἣν ἀπὸ τῶν πόνων αὐτοῦ ἐθησαύρισε τῇ πατρίδι. Ἐκτὸς δὲ τούτου εἶναι πασίγνωστον, καὶ μάλιστα ἐκ τῶν ἄρτι δημοσιευθεισῶν πρὸς τὸν Ῥοχέτιον καὶ πρὸς ἄλλους σοφοὺς τῆς Γαλλίας ἐπιστολῶν, ὅτι ὁ ἀοίδιμος ἐστέναζε καὶ ἐπ' αὐτῆς ἀκόμη τῆς φιλοξένου γῆς τῆς προσφιλοῦς αὐτῷ Γαλλίας διὰ τὴν στέρησιν τῆς πατρίδος, ἐξ ἧς εἶχεν ἀναχωρήσει ἵνα μὴ τῆς τυραννίας ἢ ὕβρις καὶ τῆς δουλοσύνης ὁ ζυγὸς μαράνωσι τὸ πνεῦμα αὐτοῦ καὶ τὸ φρόνημα, καὶ πρὸς τὴν ὁποίαν μετὰ τὴν ἐλευθέρωσιν αὐτῆς δὲν ἠδυνήθη πρὸ τοῦ θανάτου νὰ ἐπανέλθῃ διὰ τὴν ἀσθένειαν τοῦ γήρατος.

Οὔτε δίκαιον, οὔτε ὄσιον ἦτο ν' ἀδιαφορήσωμεν οἱ Ἕλληνες περὶ τὴν ἀποκατάστασιν τῶν λειψάνων αὐτοῦ ἐν τῇ ἐλευθέρᾳ πατρίδι, πρὸς τὴν γῆν τῆς ὁποίας ἀσβεστον ἔτρεφε δίψαν ἢ ψυχὴ αὐτοῦ ἐν τῷ βίῳ. Καθῆκον ἐθνικῆς εὐγνωμοσύνης ἅμα δὲ καὶ εὐσεβείας πρὸς τοὺς πόθους τοῦ κεκοιμημένου ἐπιτελοῦντες, ἀνεδέξαντο τῇ πρωτοβουλίᾳ τοῦ περιπόστου οἴκου τῶν ἀδελφῶν Ῥάλλη οἱ ἐν Μασσαλίᾳ καὶ ἐν Ἀγγλίᾳ ὁμογενεῖς τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἀνακομιδῆς τῶν λειψάνων καὶ τῆς ἀποκαταστάσεως αὐτῶν εἰς τὸν προκείμενον τάφον, ὅστις ἰδρυμένος ἐν ταῖς κλειναῖς Ἀθήναις, ὡς ἐν τῷ κέντρῳ τοῦ πολιτικοῦ καὶ τοῦ πνευματικοῦ βίου τῆς τε ἀρχαίας καὶ τῆς νέας Ἑλλάδος, θέλει ἐρμηνεύει τορῶς τοῖς πᾶσι τὴν πρὸς τὸν τεθνεῶτα τιμὴν

καὶ ἀγάπην τοῦ ἔθνους καὶ διεγείρει τὸν ζῆλον τῶν ἀρετῶν αὐτοῦ ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεάν εἰς πᾶσαν ἑλληνικὴν καρδίαν.

Καὶ οἱ ἐπιζῶντες ἐκ τῶν ἐν Γαλλίᾳ σοφῶν φίλοι καὶ ὁμιληταὶ τοῦ ἐξόχου ἀνδρὸς καὶ οἱ ἐπίγονοι αὐτῶν προσφωνοῦντες εἴτε νοερῶς εἴτε καὶ ἐν τῷ πολυανδρίῳ τούτῳ τὸ σεμνὸν τοῦ σώματος αὐτοῦ ἐνδιαίτημα, θέλουσιν αἰσθανθῆ ὅτι ἡ μεταφορὰ αὐτοῦ εἰς τὴν γενετικεῖραν γῆν ἠύξησεν ἐν ταῖς ψυχαῖς τῶν Ἑλλήνων τὴν πρὸς τὴν Γαλλίαν ἀγάπην καὶ εὐγνωμοσύνην, ὧν ὁ Κοραῆς ὑπῆρξε διαπρύσιος κήρυξ. Ἐν τῇ συναισθήσει δὲ ταύτῃ θέλουσι βεβαίως χαιρετίσει μεθ' ἡμῶν τὸν τάφον τοῦ σοφοῦ Ἑλλήνος διὰ χαιρετίσματος μεταπεποιημένου ἐκ τῶν ὠραίων στίχων, οὓς Πλάτων ὁ κωμικὸς ἐπαίησεν εἰς τὸν τάφον τοῦ Θεμιστοκλέους :

Ὁ σὸς δὲ τύμβος ἐν καλῷ κεχωσμένος
τοῖς συμύλοις πρόσρησις ἔσται πανσεβής.

ΛΟΓΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΥ Μ. ΔΑΜΑΛΑ

ΕΚΦΩΝΗΘΕΙΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΑΝΑΚΟΜΙΔΗΝ ΤΩΝ ΛΕΙΨΑΝΩΝ

ΤΟΥ ΑΔΑΜΑΝΤΙΟΥ ΚΟΡΑΗ

Ὅτε κατὰ πρῶτον ἐγένετο γνωστὴ ἡ σύστασις τῆς ἐξ ἐγκρίτων ὁμογενῶν ἐπιτροπῆς πρὸς ἀνέγερσιν μνημείου καὶ ἀνακομιδῆν τῶν λειψάνων τοῦ Κοραῆ, ἠγέρθησαν ἐν ἡμῖν ἀμφιβολίαι μήπως δὲν ᾗτο ὀρθὴ καὶ εὐλογος τοιαύτη πρόθεσις, ἀντιβαίνουσα πρὸς τὴν θέλησιν τοῦ ἀειδύμου, ὅστις, ὡς μαρτυρεῖ ἡ ἐπὶ τοῦ ἐν Παρισίοις τάφου αὐτοῦ γνωστὴ ἐπιγραφή¹, ἦν αὐτὸς πρὸ τῆς τελευτῆς αὐτοῦ εἶχε συντάξει, μόνος ἠθέλησε νὰ ἐνταφιασθῆ εἰς τὴν τοσαῦτα ἔτη φιλοξενήσασαν αὐτὸν γῆν, πρὸς ἣν εἶχεν ἐξοικειωθῆ πνευματικῶς καὶ ἀγαπήσει θερμῶς ὡς ἰδίαν πατρίδα, διότι ἐν ταύτῃ ἀνεῦρε τὰ δύο κύρια χαρακτηριστικὰ τοῦ ἰδίου ἔθνους, τὴν ὀξύτητα καὶ ζωηρότητα τοῦ πνεύματος καὶ τὸν διακαῆ ἔρωτα τῆς ἐλευθερίας. Ἡ τοιαύτη ὁμως θέλησις τοῦ μεγάλου ἀνδρός, ἣτις ἐπὶ ἡμῖσιν σχεδὸν αἰῶνα ἐξεπληροῦτο, οὐδέποτε δύναται νὰ θεωρηθῆ ἀνωτέρα καὶ ἐπικρατεστέρα τῆς στοργῆς καὶ τοῦ καθήκοντος τῆς μητρὸς Ἑλλάδος, ἣτις καὶ μετὰ θάνατον μέμνηται τῶν πολυειδῶς ὠφελησάντων καὶ δοξασάν-

¹ Ἐχουσα ὡς ἐξῆς: « Ἀδαμάντιος Κοραῆς Χίτος ὑπὸ ξένην μὲν, ἴσα δὲ τῇ φυσάσῃ μ' Ἑλλάδι πεφιλημένην γῆν τῶν Παρισίων κεῖμαι. »

των αὐτὴν τέκνων, καὶ ἐπιθυμεῖ νὰ ἀποτίσῃ αὐτοῖς τὸν φόρον τῆς μητρικῆς αὐτῆς ἀγάπης καὶ εὐγνωμοσύνης· διὰ τοῦτο ἢ θέλησις αὐτοῦ ἐπὶ ἱκανὸν ἤδη χρόνον πληρωθεῖσα, ὤφειλε βεβαίως νὰ ὑποχωρήσῃ εἰς τὴν θέλησιν τῆς μητρός, εἰς ἣν οὐδεὶς δύναται νὰ διαμφισβητήσῃ τὸ δικαίωμα νὰ ἔχῃ παρ' ἑαυτῆ τὰ λείψανα τοιοῦτου ἐνδόξου τέκνου.

Ὅρθῃ λοιπὸν ὑπὸ τὴν ἔποψιν ταύτην ἐστὶν ἡ σήμερον ἐπιτελουμένη ἀνακομιδὴ, ἥτις κατὰ τοῦτο κυρίως ἔχει σημασίαν, ὡς μαρτύριον τῆς ἐθνικῆς εὐγνωμοσύνης, διότι καὶ ἡ ἀνέγερσις τοιοῦτου περικαλλοῦς μνημείου καὶ ἡ εἰς αὐτὸ ἀνακομιδὴ τῶν λειψάνων τοῦ μεγάλου ἀνδρὸς οὐδὲν ἤδη δύναται νὰ προσθέσῃ εἰς αὐτόν, ἀφ' οὗ κατὰ τὴν ὠραίαν καὶ ἀληθῆ τοῦ μεγάλου πολιτικοῦ καὶ ῥήτορος τῶν Ἀθηναίων ἔκφρασιν, οἱ μεγάλοι ἄνδρες «τὸν τάφον ἐπισημότετον (λαμβάνουσιν), οὐκ ἐν ᾧ κείνται μᾶλλον, ἀλλ' ἐν ᾧ ἡ δόξα αὐτῶν παρὰ τῷ ἐντυχόντι αἰεὶ καὶ λόγου καὶ ἔργου «καιρῷ ἀείμνηστος καταλείπεται· ἀνδρῶν γὰρ ἐπιφανῶν πᾶσα γῆ τάφος, καὶ οὐ στηλῶν μόνον ἐν τῇ οἰκείᾳ σημαίνει ἐπιγραφή, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ μὴ προσηκούσῃ ἄγραφος μνήμη παρ' ἐκάσῳ τῆς γνώμης μᾶλλον ἢ τοῦ ἔργου ἐνδιδαιτᾶται.» (Θουκυδ. Β', 43).

Τοιαύτης λοιπὸν τῆς ἐννοίας καὶ τοῦ σκοποῦ τῆς παρούσης τελετῆς ὄντων, εὐλογον ἤθελεν εἶσθαι καὶ φυσικὸν νὰ παραστήσωμεν τοὺς ἀπαραγράπτους τίτλους καὶ τὰ δικαίωματα, ἅτινα ὁ αἰοίδιμος Κοραῆς κέκτηται ἐπὶ τῆς εὐγνωμοσύνης τῆς μητρός Ἑλλάδος, ἥτις σήμερον διὰ τῆς ἀνακομιδῆς τῶν λειψάνων αὐτοῦ νέον παρέχει ταύτης μαρτύριον. Μετὰ τὸ ἀρι-

στοτέχνημα ὅμως, ἐν ᾧ ζωηρῶς ἀπεικόνισε τὸν ἄνδρα ὁ λεπτός, γλαφυρός καὶ ἐμβριθῆς κάλαμος τοῦ προσφιλοῦς μοι συμπολίτου κυρίου Κοντοσταύλου, καὶ τὴν πολυμαθῆ καὶ εὐγλωττον περὶ τῆς ἀξίας τοῦ αἰοιδίμου ὁμιλίαν τοῦ περισπουδάστου μοι συμπολίτου καὶ συναδέλφου κυρίου Κοκκίνου, περιπτὸν ἐθεώρησα νὰ εἰσέλθω εἰς τὴν ἐξέτασιν τῆς ἐν γένει ἀξίας αὐτοῦ καὶ τοῦ χαρακτήρος τοῦ σπουδαίου αὐτοῦ βίου· οἰκειότερον δὲ τῇ παρουσίᾳ ἐκκλησιαστικῆ τελειῇ τῇ εἰς εὐσεβῶς βιώσαντας γινομένη ἠγησάμενος τὸ ἐπιστήσαι τὴν ἡμετέραν προσοχὴν εἰς τὰς θρησκευτικὰς αὐτοῦ πεποιθήσεις καὶ κρίσεις περὶ τῆς ἐπιβροῆς τῆς χριστιανικῆς θρησκείας ἐπὶ τῆς μελλούσης τύχης καὶ προόδου τοῦ ἡμετέρου ἔθνους, περὶ τούτων νῦν τὸν λόγον ποιήσομαι. Ὁ αἰοιδίμος Κοραῆς ἀνακηρύττει τὴν Καὶνὴν Διαθήκην ὡς τὴν θεϊὰν σοφίαν καὶ ταύτην ἀνατίθησι τῇ φιλοσοφίᾳ, ὡς τῇ ἀνθρωπίνῃ σοφίᾳ. «Διὰ τοῦτο,» λέγει ἐν σελ. 364 τοῦ Γ' τόμου τῶν Ἀτάκτων, «ἂν τὸ ἐπαρατήρησες κανεῖς ἀπὸ τοὺς καταφρονητὰς αὐτούτους τῆς ἀνθρωπίνης σοφίας δὲν σέβεται τὴν «θεϊὰν σοφίαν. Διὰ τοῦτο συκοφαντοῦν τὴν φιλοσοφίαν, διότι φοβοῦνται μὴ μεταχειρισθῆ κατ' αὐτῶν «τὰ ὄπλα τῆς θείας σοφίας, τὴν ὁποίαν αὐτοὶ ψευδῶς «ἐπαγγέλλονται. Παραδείγματος χάριν, τῆς θείας σοφίας οἱ λόγοι περιέχονται εἰς τὸ εὐαγγέλιον καὶ «τὰς ἐπιστολάς τῶν ἀποστόλων. Ἡ φιλοσοφία, ἥτις «δὲν ἀσχολεῖται εἰς μόνον τὰς φυσικὰς ἐπιστήμας, «ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν Ἠθικὴν καὶ εἰς τὴν Θεολογίαν, καὶ «ἀπλῶς εἰς ὅσα δίδουν ἀφορμὴν ἐρεύνης καὶ κρίσεως «μεταξὺ ἀληθείας καὶ ψεύδους, ἡ φιλοσοφία, λέγω,

«ὅταν δὲν ἐμπορῇ νὰ τοὺς πολεμήσῃ μὲ τὰ ἴδιά της
«ὄπλα, ὀπλίζεται τὰ ἀκαταμάχητα τῆς ἁγίας Γραφῆς
«ὄπλα. Τί ἄλλο συχνότερον εὐρίσκομεν εἰς αὐτὴν
«παρὰ τὴν ἀγάπην τῆς ἀληθείας καὶ τὴν ἀποστροφὴν
«τοῦ ψεύδους;» Ἀποδίδωσι λοιπὸν ὁ ἀείμνηστος ἀνὴρ
εἰς τὴν Καινὴν Διαθήκην τὸν χαρακτῆρα τῆς Θείας
σοφίας ὀρμώμενος ἐκ τῆς πεποιθήσεως, ὅτι ἐν αὐτῇ
ὑπάρχει ἡ τελεία θεία ἀποκάλυψις, ἣν αὐτὸς ὁ Θεὸς
καὶ Σωτὴρ ἡμῶν, ἡ σοφία καὶ δύναμις τοῦ Θεοῦ, με-
τέδωκεν ἡμῖν. Πόσον δὲ ἀπαραίτητός ἐστιν ἡ σοφία
αὕτη εἰς τὴν ἠθικὴν τῆς κοινωνίας διάπλασιν, ἀνομο-
λογεῖ ὁ αὐτὸς πολλαχοῦ τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ
καὶ ἰδίως ἐν τῷ προλόγῳ τοῦ Τερατικοῦ Συνεχδήμου
(σελ. ιε'), ὅπου τὸν λόγον ποιούμενος περὶ τῆς τότε
ἠθικῆς καταστάσεως τοῦ ἔθνους ἡμῶν, ἐπιλέγει τὰ
ἐξ ἡς ἐμβριθέστατα καὶ σοφώτατα : « Ἐλευθερώσαμεν
«τὴν ἑλληνικὴν γῆν ἀπὸ Τούρκους· ἀλλὰ πόσοι καὶ
«ποιοὶ ἐξ ἡμῶν ἐλευθερώσαν καὶ τὰς ψυχὰς των ἀπὸ
«τὰ μιὰρὰ τῶν Τούρκων φρονήματα ; Ἡ τυραννικὴ
«φιλοπρωτία μᾶς κατέχει σχεδὸν ὅλους· ἡ πλεονεξία
«ἐμόλυνε πολλῶν καὶ τὰς χεῖρας καὶ τὴν ψυχὴν, καὶ
«ἡ φιληδονία προσμένει τῶν ὄπλων τὴν ἀργίαν, νὰ
«δείξῃ καὶ αὐτὴ τὴν ἐξουσίαν της, ἂν δὲν τὴν ἔδειξεν
«ἀκόμη. Ἐλευθερίαν ἐνομίσαμεν ὄχι τὴν ἰσόνομον κα-
«τάστασιν τῶν πολιτῶν, ὅπου κανεῖς μῆτε νὰ ἀδικῇ
«μῆτε νὰ ἀδικῆται, ἀλλὰ τὴν ἐξουσίαν νὰ πράσσωμεν
«ὅ,τι θέλομεν, ὡς οἱ ποτὲ ὄνειδισθέντες διὰ τὴν κα-
«τάχρησιν τῆς ἐλευθερίας Κερκυραῖοι. Κομπάζομεν,
«ὡς ἐκεῖνοι, εἰς ἐλευθερίαν, τὴν ὁποῖαν ἐμολύναμεν
«μὲ τὰ βρωμερὰ τῶν τυράννων καὶ τυραννουμένων

« ἦθη. Τῆς σωματικῆς ἐλευθερίας ἡ ἀπόκτησις δὲν εἶ-
« ναι μέγα κατόρθωμα, καὶ αὐτὰ τὰ ἄλογα ζῶα ἐλευ-
« θερόνονται πολλάκις μὲ τὰ φυσικά των ὄπλα ἀπό-
« τὸν κυνηγὸν ἢ βασανιστὴν ἄνθρωπον. Ἄλλ' ὁ ἄν-
« θρωπος τότε μόνον ἀληθῶς δύναται νὰ καυχηθῆ εἰς
« τὴν ἐλευθερίαν του, ὅταν κατασταθῆ καὶ καλὸς νὰ
« τὴν φυλάξῃ· καὶ ἡ φυλακὴ τῆς χωρὶς ἀρετὴν εἶναι
« ἀδύνατος.... Ἔως πότε μέλλομεν νὰ ὑποφέρωμεν τὰ
« τόσα κακά; Εἶναι τάχα ἀνίατα καὶ κατὰ τὴν προφη-
« τικὴν κατάραν (Ἡσ. 1, 6) « οὐκ ἔστι μάλαγμα ἐπι-
« θεῖναι οὔτε ἔλαιον οὔτε καταδέσμους » εἰς τὰς ὀδυ-
« νηρὰς πληγὰς; Μὴ γένοιτο! Καὶ τὸ μάλαγμα καὶ
« τὸ ἔλαιον καὶ οἱ κατάδεσμοι σώζονται εἰς αὐτὸ τὸ
« εὐαγγέλιον καὶ εἰς τῶν ἀποστόλων τοὺς λόγους·
« ἀποστροφή πάσης ἀδικίας, πείνα καὶ δίψα τῆς δικαιο-
« σσύνης, ἐσότης καὶ φιλοσύνη. Ἄλλὰ χρειάζονται καὶ
« ἰατροὶ ὡς οἱ ἀπόστολοι, ὑγιαίνοντες αὐτοὶ διὰ νὰ θε-
« ραπεύσωσι τὴν κοινὴν ἀρρώστιαν. Καὶ τοιοῦτοι ἰα-
« τροὶ προσμένονται ἀπὸ τὸ ἱερατεῖον. Ὁ ἱερός ἡμῶν
« κληρὸς δύναται πολὺ νὰ συνεργήσῃ εἰς τὴν θεραπείαν
« τῆς Ἑλλάδος, ὅσοι μάλιστα ἐξ αὐτῶν μετέχουν ὀ-
« πωσοῦν ἀπὸ σοφίαν προγονικὴν, καὶ γνωρίζουν ἀκρι-
« βῶς τὴν χριστιανικὴν παιδείαν, ἥτις δὲν εἶναι ἄλλη
« παρὰ ἢ ἐν δικαιοσύνη παιδεία. Οἱ τοιοῦτοι ἔμποροῦν
« νὰ κατορθώσωσι τὴν θεραπείαν τόσον εὐκολώτερα,
« ὅσον κρατοῦν αὐτοὶ καὶ τὰ ὄργανα τῆς θεραπείας εἰς
« τὰς χεῖράς των, τὴν ἐπ' ἐκκλησίας κήρυξιν καὶ ἐξή-
« γησιν τοῦ εὐαγγελίου » καὶ εἰς πολλὰ δ' ἄλλα μέρη
ἐπαναλαμβάνει τὸ τοιοῦτον, ὅτι μόνον κληρὸς μεμορ-
φωμένος δύναται νὰ θεραπεύσῃ τὴν πνευματικὴν τῆς
Ἑλλάδος καχεξίαν.

Ἐκ τούτων δὲ σαφῶς καταφαίνεται ὅποσον ὑψηλὴν ἰδέαν εἶχεν ὁ Κοραῆς περὶ τοῦ χριστιανισμοῦ καὶ τῆς εὐεργετικῆς καὶ σωτηρίου αὐτοῦ ἐπιρροῆς ἐπὶ τῆς κοινωνίας, ὅταν ὁ θεματοφύλαξ αὐτοῦ ἱερός κληρὸς τυγχάνῃ ἔχων τὰ ἀπαραίτητα διανοητικὰ καὶ ἠθικὰ προσόντα, ὅπως χειραγωγήσῃ τὸν λαὸν εἰς τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν εὐδαιμονίαν. "Ὅτι δὲ ταῦτα δὲν ἦσαν ἀπλοῖ λόγοι, ἀλλ' ἡ ἐνδόμυχος τῆς καρδίας αὐτοῦ ὑπαγόρευσις, ἀποδεικνύουσιν οἱ κόποι, οὓς κατέβαλεν, ὅπως καὶ ὑπὸ ταύτην τὴν ἐποψίν φανῇ χρήσιμος εἰς τὸ ἔθνος· διότι οὐ μόνον τὴν Κατήχησιν τοῦ Πλάτωνος Μόσχας μετέφρασε πλουτίσας μετὰ πολλῶν σημειώσεων, ἀλλὰ καὶ ἱερὰν ἱστορίαν καὶ κατήχησιν ἐπίτομον ἐξέδωκεν, ὅπως δι' αὐτῶν διδαχθῇ ἡ νεολαία τοῦ ἔθνους αὐτοῦ τὰς θείας καὶ σωτηρίους τῆς χριστιανικῆς πίστεως ἀληθείας, πρὸς δὲ καὶ ἐρμηνείαν τῶν ποιμαντικῶν τοῦ Παύλου ἐπιστολῶν διὰ τὴν ὑπομνήσῃ εἰς τὸν ἱερόν κληρὸν τὴν μεγάλην καὶ ἔθνοσωτήριον αὐτοῦ ἀποστολήν.

Ἐὰν λοιπὸν ἐκ τοῦ καρποῦ τὸ δένδρον γινώσκηται, ὡς ὁ Σωτὴρ ἡμῶν εἶπεν, ἡ τοιαύτη τοῦ Κοραῆ ἔργασία ἐστὶν ἡ λυδία λίθος τῶν θρησκευτικῶν αὐτοῦ φρονημάτων καὶ πεποιθήσεων. Ἄλλ' εἰς πολλὰς κρίσεις αὐτοῦ, λέγουσί τινες, ὁ Κοραῆς ἀπεμακρύνθη τῆς ὀρθῆς καὶ ἀκριβοῦς ὀρθοδόξου ἐπόψεως καὶ διδασκαλίας. Βεβαίως ὁ Κοραῆς μὴ ὢν θεολόγος ἐξ ἐπαγγέλματος, ζήσας δ' ἐν ἐποχῇ μεγάλῃς πνευματικῆς τρικυμίας καὶ ἐπαναστατικοῦ σάλου, καθ' ὃν ὁ ὀρθολογισμὸς καὶ ἡ ἀγαλίνωτος κριτικὴ κατεῖχον διαρκῶς τὸ πεδίον καὶ ἐν αὐτῇ τῇ συγχρόνῳ θεολογίᾳ τῆς σοφῆς Γερμανίας,

καὶ οὐδὲν τῶν δογμάτων τῆς χριστιανικῆς θρησκείας ἀφῆκαν ἀπρόσβλητον, δὲν ἠδύνατο νὰ μὴ ὑποπέσῃ καὶ οὗτος ἐν μέρει εἰς τὴν ἐπίδρασιν αὐτῶν, ὡς ἐνδεικνύουσιν αἱ μονομερεῖς αὐτοῦ κρίσεις περὶ θεσμῶν τινῶν καὶ ἐθίμων τῆς ἡμετέρας ἐκκλησίας· ἀλλ' ὅταν οἱ μέγιστοι τῶν θεολόγων, ὡς ὁ χαλκέντερος Ὠριγένης, ὁ Αὐγουστῖνος καὶ τοσοῦτοι ἄλλοι ὑπέπεσαν εἰς σπουδαῖα δογματικὰ σφάλματα καὶ πλάνας, εἶναι ἄρα γε ἀπορίας ἄξιον, ὅτι ὁ Κοραῆς ἔσφαλεν εἰς δευτερεύοντα καὶ ἥττονος λόγου ἄξια ζητήματα ; Καὶ εἰς ταῦτα δὲ ἡ πρόθεσις, ἐξ ἧς ὠρμᾶτο, ἦν ἀγνή καὶ εἰλικρινής· διότι παρεγνώριζε μὲν τὴν ἀξίαν πραγμάτων ψυχωφελῶν, τοῦτο ὅμως οὐχὶ ἐκ πνεύματος ἀντιθρησκευτικοῦ, ἀλλὰ μᾶλλον ἐκ τοῦ φόβου τῶν καταχρήσεων, ὡς ἔβλεπε κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην λαμβανούσας χώραν καὶ αἰτίνας καὶ νῦν εἰσέτι ἀτυχῶς δὲν διωρθώθησαν, διὰ τοῦτο δὲ οὐδόλως δύνανται ταῦτα νὰ παραβλάψωσι τὸν χαρακτῆρα τῆς εἰς τὰ οὐσιώδη καὶ σπουδαῖα ὑγιαινούσης τοῦ Κοραῆ πεποιθήσεως καὶ γνώμης.

Καὶ ὑπὸ ταύτην λοιπὸν τὴν θρησκευτικὴν ἔποψιν ἡ πατρὶς ὀφείλει μεγάλην εὐγνωμοσύνην πρὸς τὸν αἰμνηστον ἄνδρα, ὅστις τρανῶς ἐκήρυξε τὰς ὑγιεστάτας θεμελιώδεις θρησκευτικὰς ἀρχάς, καὶ ἐθνωφελῆ καὶ σωτήριοιον ἀπεφήνατο γνώμην περὶ τῆς διὰ μόνης τῆς χριστιανικῆς θρησκείας καὶ εὐπαιδευτοῦ κλήρου ἐπιτεύξεως τοῦ προορισμοῦ τοῦ ἡμετέρου ἔθνους, ἣν καὶ ἡμεῖς καθ' ἐκάστην ὀφείλομεν ὑπομιμνήσκειν, εὐχόμενοι νὰ ἐνστερνισθῶσι ταύτην οἱ πολιτικοὶ ἡμῶν ἄνδρες· οἱ δὲ παρ' ἡμῖν ζηλωταὶ δὲν πρέπει νὰ λησμονῶσιν ὅτι ὑπὸ τε τὴν θεωρητικὴν καὶ πρακτικὴν ἔπο-

ψιν ὁ Κοραῆς διὰ τῆς ἐκδόσεως διδακτικῶν καὶ ἑρμηνευτικῶν θρησκευτικῶν βιβλίων ἐγένετο ὠφελιμώτερος τῇ ἐκκλησίᾳ πολλῶν συγχρόνων αὐτῷ λογίων ἀνδρῶν· καὶ διὰ τοῦτο πρέπει ἡ μνήμη αὐτοῦ νὰ ᾖ ἱερά καὶ σεβάσμιος οὐ μόνον εἰς πάντα Ἑλληνα, ἀλλὰ καὶ εἰς πάντα ἀπλῶς ὀρθόδοξον ἀναλογιζόμενον ὅτι ἡ τελειότης καὶ τὸ ἀναμάρτητον μόνου τοῦ Θεοῦ ιδιότητες τυγχάνουσι.

Νῦν δὲ κατατιθέντες τὰ λείψανα τοῦ ἀοιδίου εἰς τὸ ἐπὶ τούτῳ παρασκευασθὲν μνημεῖον δεηθῶμεν τοῦ παντοδυνάμου καὶ φιλανθρώπου Σωτῆρος ἡμῶν, ὅπως αἱ ἀρεταὶ τοῦ ἀληθοῦς μεγάλου τούτου Ἑλληνοῦ εὐρωσι μιμητὰς ἐν τε τῇ παρούσῃ καὶ ταῖς ἐπερχομέναις γενεαῖς τοῦ ἡμετέρου ἔθνους, χειραγωγήσοντας εἰς τὰς δυσχερεῖς καὶ κρίσιμους περιστάσεις τὸν λαόν Αὐτοῦ εἰς τὴν ὁδὸν τῆς ἀληθείας καὶ δικαιοσύνης, αἵτινες ἦσαν τὰ μόνα ἀντικείμενα τοῦ πόθου καὶ τῶν προσπαθειῶν τοῦ περικλεοῦς τούτου τῆς κοινῆς ἡμῶν μητρὸς τέχνου.

Αἰωνία ἡ μνήμη τοῦ ἀοιδίου Ἀδαμαντίου Κοραῆ!

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ

ΕΚ ΤΩΝ ΣΤΕΝΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ

ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 101, ΤΗΣ 18 ΜΑΡΤΙΟΥ 1877

«ΤΙΜΟΛΕΩΝ ΦΙΑΘΜΩΝ, βουλευτής Ἀττικῆς. — Κύριοι, τὰ ὁστᾶ ἐνδόξου πατριώτου, οὗ τὸ ὄνομα ἀρρήκτως συνδέεται τῇ ἐθνικῇ Ἱστορίᾳ ἡμῶν, μετεχομίσθησαν πρὸ ἡμερῶν δύο ἀπὸ τῆς φιλελληνικῆς γῆς τῶν Παρισίων, ἐν ἧ ἐφιλοξενοῦντο μέχρι τοῦδε, εἰς τὴν πρωτεύουσαν τοῦ Ἑλληνισμοῦ, τὴν ἡμετέραν πόλιν τῶν Ἀθηνῶν. Μετ' ὀλίγας ἡμέρας τὰ ἱερά λειψάνα τοῦ ἐνδόξου μυσταγωγοῦ καὶ ἐξηγητοῦ τοῦ Ἑλληνισμοῦ καὶ τῆς ἑλληνικῆς παλιγγενεσίας, τοῦ Ἀδαμαντίου Κοραῆ, παραδίδονται, ὅπως διαρκῶς φυλάσσωνται, εἰς τὴν ἐλευθέραν γῆν τῆς Ἑλλάδος, πληρουμένου οὕτω τοῦ πόθου, ὃν ὁ ἐπιφανὴς ἀνὴρ ἐδήλωσεν, ἐκπνέων. Δὲν ἀμφιβάλλω, ὅτι ἡ Βουλὴ, ἐὰν ἦτο παροῦσα κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς κηδείας τῶν ἱερῶν λειψάνων τούτων, ἤθελεν ἀποφασίσει σύμπασα νὰ παρακολουθήσῃ εἰς τὴν τελετὴν, πιστῶς οὕτως ἀντιπροσωπεύουσα τὸν πόθον τῆς ὅλης Ἑλλάδος. Ἄλλ' αἱ ἐργασίαι ἡμῶν λήγουσιν, ἴσως δ' αὖριον δὲν θὰ συγκροτηθῇ συνεδρίασις. Ἐπειδὴ νομίζω, ὅτι δὲν πρέπει ἡ Βουλὴ τῶν Ἑλλήνων νὰ μὴ ἀντιπροσωπευθῇ κατὰ τὴν ἡμέραν αὐτὴν τὴν ἐθνικὴν, προτείνω νὰ ἀποφασισθῇ σήμερον, ἵνα οἱ κατὰ

τὴν ἡμέραν τῆς κηδείας παρόντες ἐν Ἀθήναις Βουλευταὶ συνοδεύσωσι τὴν κηδείαν, θεωρηθῶσι δὲ ὡς ἀντιπροσωπεύοντες τὴν Βουλὴν ὀλόκληρον.

«Οἱ ΒΟΥΛΕΥΤΑΙ ΠΑΝΤΕΣ ἀναφωνοῦσι, Μάλιστα! Μάλιστα!»

Αὐθωρεὶ συνταχθέντα τὰ αὐθεντικὰ πρακτικά, ἀνεγνώσθησαν καὶ ἐπεκυρώθησαν. Ἴδου τὸ περὶ τῆς ὡς ἀνωτέρω ἀποφάσεως ἀπόσπασμα ἐκ τῶν ἐπισήμων πρακτικῶν :

«Ἐτερος ἐξ Ἀττικῆς Βουλευτῆς ἐπρότεινε νὰ συνοδεύσωσιν οἱ ἐν Ἀθήναις παρευρεθησόμενοι Βουλευταὶ κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς κηδείας τοῦ ἀειμνήστου Ἀδαμαντίου Κοραῆ καὶ θεωρηθῶσιν οὗτοι ὡς ἀντιπροσωπεύοντες τὴν ὅλην Βουλὴν, ὅπερ ἡ Βουλὴ πα-
«ρεδέχθη.»

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Η ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΗ ΣΥΓΚΛΗΤΟΣ

ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

Συνελθοῦσα σήμερον 21^{ον} τοῦ Μαρτίου μηνὸς τοῦ 1877 ἔτους εἰς συνεδρίασιν καὶ ἀναγνοῦσα τὸ ἀπὸ 15 τοῦ παρελθόντος μηνὸς πρὸς τὸν Ἀντιπρότανιν ἔγγραφον τοῦ κ. Προέδρου τῆς ἐπὶ τῆς ἀνακομιδῆς τῶν λειψάνων τοῦ αἰοδίου Ἀδαμαντίου Κοραῆ περὶ τῆς μετοχῆς, ἦν τὸ ἀνώτατον ἐκπαιδευτικὸν τῆς Ἑλλάδος ἴδρυμα θέλει λάβει εἰς τὴν τελετὴν ταύτην,

Ψηφίζει ὁμοφώνως

Α'. Τὸ ἐθνικὸν πανεπιστήμιον συνεπιμεληθήσεται

τῶν τιμῶν, τῶν ἀποδοθησομένων κατὰ τὴν πανελλήνιον ταύτην τελετὴν εἰς τὴν σποδὸν τοῦ μεγάλου ἀνδρός, ὅστις πρυτανεύσας τῆς πνευματικῆς τοῦ ἔθνους ἀναγεννήσεως περιποιήσατο ἀγήρατον μὲν ἑαυτῷ τὸ κλέος, τῇ δὲ γεννησάσῃ Ἑλλάδι ἀδροτάτην ὄνησιν.

Β'. Ἡ ἀκαδημαϊκὴ Σύγκλητος θέλει συνοδεύσει ἐν στολῇ τὴν προπομπὴν τῶν λειψάνων εἰς τὸν πρὸς τοῦτο ὠρισμένον τάφον. Προσκαλεῖ δὲ ἅπαντας τοὺς Καθηγητὰς καὶ Ὑφηγητὰς καὶ τοὺς Φοιτητὰς τοῦ πανεπιστημίου εἰς τὴν συνοδίαν τῆς προπομπῆς.

Γ'. Ὁ ἀντιπρύτανης τοῦ ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου ἀπαγγελεῖ λογίδριον ἐξ ὀνόματος τοῦ ἀνωτάτου ταύτου παιδευτηρίου.

Εἰς τὴν Πρυτανείαν ἀνατίθεται ἡ ἐκτέλεσις καὶ ἡ δημοσίευσις τοῦ παρόντος ψηφίσματος.

Ὁ πρυτανεῦων ἀντιπρύτανης
ΕΜΜ. ΚΟΚΚΙΝΟΣ

Οἱ συγκλητικοὶ

Κ. ΚΟΝΤΟΓΟΝΗΣ,	Β. Τ. ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΔΗΣ,
Κ. ΠΑΠΑΡΡΗΓΟΠΟΥΛΟΣ,	Μ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ,
Α. ΑΝΑΓΝΩΣΤΑΚΗΣ,	Θ. ΑΡΕΤΑΙΟΣ,
Κ. ΚΟΝΤΟΣ,	Ν. ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΣ.

Ἄριθ. Πρωτ. 2479.

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΑΡΝΑΣΣΟΣ

Πρὸς τὴν ἐπὶ τῆς ἀνακομιδῆς τῶν ὄστων Ἀδαμαντίου
Κοραῆ ἐπιτροπὴν.

Κύριε Πρόεδρε,

Ὁ ἡμέτερος Σύλλογος ἐν τῇ χθεσινῇ αὐτοῦ συνεδριάσει ἐψηφίσατο ὁμοφώνως ὅπως μετὰσχη τῆς κηδείας τῶν ὄστων τοῦ μεγάλου ἀνδρός. Κοινοποιοῦμεν δ' ὑμῖν ἐν ἀντιγράφῳ τὸ περὶ τούτου ψήφισμα.

Δέξασθε τὴν διαβεβαίωσιν τῆς πρὸς ὑμᾶς ἐξαιρέτου ἡμῶν ὑπολήψεως.

Ὁ πρόεδρος

Θ. ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΣ ΛΟΔΙΑΤΟΣ

Ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς
Μ. Π. ΛΑΜΠΡΟΣ

ΨΗΦΙΣΜΑ

Ὁ Φιλολογικὸς Σύλλογος Παρνασσὸς ἐπὶ τῇ τελετῇ τῆς ἀνακομιδῆς τῶν ὄστων τοῦ Ἀδαμαντίου Κοραῆ

Ψηφίζει

α') Πάντα τὰ μέλη τοῦ Συλλόγου νὰ συνοδεύσωσι τὴν κηδείαν ἐν στολῇ.

β') Τὰ ἔκτακτα μέλη κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς κηδείας νὰ ἔχωσι κεκλεισμένα τὰ καταστήματα αὐτῶν.

γ') Τὰ ἀνακοινωθῆ τὸ ψήφισμα τῆ ἐπιτροπῆ Κοραῆ
καὶ νὰ δημοσιευθῆ καταλλήλως.

Ἐν Ἀθήναις, τῆ 6 Ἀπριλίου 1877.

Ὁ πρόεδρος

ΘΡ. ΑΓΓΕΛ. ΑΘΑΝΑΤΟΣ

Ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς

Μ. Π. ΑΛΜΠΡΟΣ

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΜΟΥΣΙΚΟΣ ΚΑΙ ΔΡΑΜΑΤΙΚΟΣ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΕΚΤΑΚΤΟΣ

Τὸ διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ ἐν Ἀθήναις Μουσι-
κοῦ καὶ Δραματικοῦ Συλλόγου συνελθὼν τῆ 24 Μαρ-
τίου ἔ. ἔ. εἰς ἑκτακτον συνεδρίασιν, ὅπως σχεφθῆ καὶ
ἀποφασίσῃ περὶ μετοχῆς τοῦ Συλλόγου εἰς τὴν τελε-
τὴν τῆς ἀνακομιδῆς τῶν λειψάνων τοῦ ἀειμνήστου
Ἀδαμαντίου Κοραῆ, ἐψηφίσατο ὁμοφώνως τάδε:

α') Τὰ μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου θέλουσι
συνοδεύσῃ τὴν κηδεῖαν τῶν λειψάνων τοῦ ἀειμνήστου
καὶ μεγάλου πατριώτου.

β') Οἱ διδάσκαλοι καὶ οἱ μαθηταὶ τοῦ Ὠδείου θὰ
παρακολουθήσωσι τὴν κηδεῖαν.

γ') Ὁ ἐκ τεχνιτῶν καὶ βιομηχάνων μουσικὸς θία-
σος τοῦ Ὠδείου ἐν στολῇ θέλει συνοδεύσει τὴν ἐκφο-
ράν, τασσόμενος ἐν τῇ ὀρισθησομένῃ αὐτῷ θέσει.

(Ἀκριβὲς ἀντίγραφον).

Ἀθήνησι, 19 Ἀπριλίου 1877.

N° 1133

PRÉFECTURE DE POLICE

Le Préfet de Police invite les Autorités civiles et les Agents de la force publique à laisser passer librement le corps de Mr de Coray transporté de Paris à Athènes (Grèce).

Justifier de cette autorisation à la Mairie de Marseille qui devra transmettre immédiatement à la Préfecture de Police le Procès-verbal d'embarquement.

Paris, le 12 Fevrier 1877.

POUR LE PRÉFET DE POLICE,
ET PAR AUTORISATION,
Le Chef du 1er Bureau (2e Division)
U. VONIEUR

Vu et constaté l'exhumation du corps de Mr Coray et son départ pour Athènes (Grèce).

Paris, le 8 Mars 1877.

Le Conservateur

Q. KHÉNÉ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

007000023389

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ